Bord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí

BORD OIDEACHAIS
AGUS OILIÚNA CHIARRAÍ

KERRY EDUCATION
AND TRAINING BOARD

Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003
Scéim Teanga
2016 – 2019

Clár **Leathanach**

Caibidil 1: Réamhrá agus Cúlra

1.1 Réamhrá 3

1.2 Ullmhú agus Ábhar na Scéime 3

1.3 Dáta tosaithe na Scéime 3

Caibidil 2: Bord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí 4

2.1 Misean agus Aidhmeanna 5

2.2 Príomhfheidhmeanna 5

2.3 Príomhsheirbhísí 6

2.4 Custaiméirí agus Cliaint 6

Caibidil 3: Sonraí seirbhísí ar fáil i mBéarla amháin nó go dátheangach 7

Caibidil 4: Ag feabhsú soláthar seirbhísí i nGaeilge 8

Caibidil 5: Ag feabhsú soláthar seirbhísí i nGaeilge sa Ghaeltacht 12

Caibidil 6: Ag feabhsú inniúlacht sa Ghaeilge 13

6.1 Earcaíocht 13

6.2 Oiliúint agus Forbairt 13

6.3 Poist Shainithe Ghaeilge 15

Caibidil 7: Monatóireacht agus Athbhreithniú 16

Caibidil 8: Poibliú na Scéime Comhaontaithe 17

Caibidil 1: Réamhrá agus Cúlra

1.1 Réamhrá

Forálann **Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003** d'ullmhú scéim teanga ag comhlachtaí poiblí ag tabhairt mionsonraí faoi na seirbhísí a sholáthraíonn siad:

- trí mheán na Gaeilge,
- trí mheán an Bhéarla, agus
- trí mheán an Bhéarla agus na Gaeilge

agus na bearta a ghlacfar lena chinntiú go ndéanfar aon seirbhís nach bhfuil an comhlacht ag soláthar trí mheán na Gaeilge a sholáthar laistigh de fhráma ama comhaontaithe.

De réir alt 14(3) den Acht, fanann scéimeanna teanga i bhfeidhm ar feadh tréimhse 3 bliana nó go dtí go mbeidh scéim nua daingnithe, cibé acu is déanaí, ag an Aire Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta.

1.2 Ullmhú agus Ábhar na Scéime

Tá aird mar is cuí tugtha ar na Treoirlínte a d'eisigh an Roinn Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta agus an scéim seo á hullmhú. Ina theannta sin, tugadh faoi phróiseas cuimsitheach comhairliúcháin leis na páirtithe leasmhara uile.

Tá **Bord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí (BOO Chiarraí)** á threorú ag an bprionsabal gur cheart go mbeadh soláthar seirbhísí Gaeilge bunaithe ar:

- an leibhéal bunúsach éilimh ar sheirbhísí ar leith i nGaeilge;
- an tábhacht a bhaineann le cur chuige réamhghníomhach i soláthar seirbhísí dá leithéid, agus
- acmhainní, lena n-áirítear acmhainní daonna agus airgeadais, agus cumas an chomhlachta an cumas riachtanach teanga a fhorbairt nó a rochtain.

Comhlánaíonn an scéim seo prionsabail a bhaineann le Seirbhís ar Ardchaighdeán do Chustaiméirí agus ár gCairt Chustaiméirí. Tá sí curtha le chéile leis an aidhm go gcomhlíonfaí gach oibleagáid ábhartha faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla atá ar **Bhord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí** ar bhonn céimnithe, tríd an scéim seo agus trí scéimeanna amach anseo.

Tuigtear agus aithnítear an t-am agus an iarracht a chuireann gach duine a bhfuil baint acu leis an bpróiseas seo isteach ann.

1.3 Dáta Tosaithe na Scéime

Tá an Scéim daingnithe ar an **14 Márta 2016** ag an Aire Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta. Tosaíonn sí le héifeacht ón dáta seo agus beidh sí i bhfeidhm ar feadh tréimhse 3 bliana nó go dtí go mbeidh scéim eile daingnithe, cibé acu is déanaí.

Caibidil 2: Léargas ginearálta ar Bhord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí

Bunaíodh Bord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí (ar a dtugtaí Seirbhís Oideachais Chiarraí roimhe seo – an VEC i gCiarraí) ar an 1 Iúil 2013. Is gníomhaireacht reachtúil é BOO Chiarraí atá freagrach as seirbhísí oideachais agus oiliúna a chur ar fáil i gCo. Chiarraí.

<u>Scoileanna agus Ionaid Bhord Oideachais Chiarraí</u>

- 8 Meánscoil (Coláiste Phobail Oileán Chiarraí, Scoil Chuimsitheach an Tóchair, Coláiste na Sceilge i gCathair Saidhbhín, Gaelcholáiste Chiarraí i dTrá Lí, Coláiste Pobail Chill Airne, Coláiste Pobail Chill Orglan, Coláiste na Ríochta, Coláiste Ghleann Lí i dTrá Lí).
- 4 Choláiste a chuireann cúrsaí iar-Ardteistiméireachta ar fáil (Cathair Saidhbhín, Cill Airne, Lios Tuathail, Trá Lí).
- Ionad Oiliúna Bhord Oideachais Chiarraí, Móin an Bhaile, Trá Lí.
- 4 Ionad Oideachais d'Aosaigh (Ionad Uí Chonaill i gCathair Saidhbhín, An Tóchar sa Tóchar, Ionad Oideachais d'Aosaigh, an Neidín, Tech Amergin sa Choireán).
- 4 Chlár VTOS (Trá Lí, Cill Airne, Lios Tuathail, Ciarraí Theas).
- 5 Chlár Ógtheagmhála (Ciarraí Theas, Trá Lí (2), Cill Airne agus Lios Tuathail i gcomhar le Seirbhísí Óige Dheoise Chiarraí (KDYS)).
- 8 gClár Litearthachta d'Aosaigh agus Oideachas Bunata Aosach (Cathair Saidhbhín, Oileán Chiarraí, an Daingean, an Neidín, Cill Airne, Cill Orglan, Lios Tuathail, Trá Lí).
- An Tionscnamh um Fhilleadh ar an Oideachas ar fud an chontae.
- Clár Oideachais Pobail ar fud an chontae.
- Clár Ranganna Oíche ar fáil i 5 Scoil/Coláiste agus 4 Ionad Oideachais d'Aosaigh.
- Seirbhís Threorach agus Eolais d'Aosaigh ar fud an chontae.
- Ionad Oideachais agus Oiliúna Allamuigh Cheapach na Liath & Ionad Oideachais Pháirc Náisiúnta Chill Airne.
- Ionad Spóirt agus Fóillíochta Réigiúnach Thrá Lí atá faoi chomhúinéireacht ag BOO Chiarraí agus Comhairle Contae Chiarraí.

Is eagraíocht mhór é BOO Chiarraí le breis is 1000 fostaí, breis is 3000 mac léinn in oideachas lánaimseartha, timpeall 1500 cúrsa Bhreisoideachais agus Oiliúna ag freastal ar thart ar 16000 foghlaimeoir agus ag a bhfuil buiséad bliantúil thart ar €55 milliún.

2.1 Misean agus Aidhmeanna

An misean atá ag Bord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí, i gcomhar le gníomhaireachtaí eile oideachais agus oiliúna agus comhlachtaí forbartha pobail, ná sochaí foghlama ar feadh an tsaoil a chruthú agus a fhorbairt i gCiarraí, ionas go mbeidh fáil ag gach duine atá ag cur fúthu sa chontae ar an oideachas agus ar an oiliúint atá ag teastáil uathu.

2.2 Príomhfheidhmeanna

Is iad na príomhfheidhmeanna a bhíonn ag Boird Oideachais agus Oiliúna, mar atá ráite i Rannóg 10 d'Acht na mBord Oideachais agus Oiliúna 2013, ná:

a) na rudaí seo leanas a chur ar bun agus a chaomhnú ina limistéir feidhme: scoileanna aitheanta, ionaid oideachais agus ionaid oideachais nó oiliúna,
b) nuair a ordaíonn an tAire é:

i. scoileanna aitheanta a chur ar bun agus a chaomhnú sa limistéir feidhme,
ii. ionaid oideachais a chur ar bun agus a chaomhnú sa limistéir feidhme,
iii. ionaid oideachais nó scoileanna aitheanta sa limistéir feidhme a chaomhnú, agus
iv. Áiseanna oideachais nó oiliúna sa limistéir feidhme a chur ar bun, a chaomhnú nó acmhainní a chur ar fáil dóibh.

c) pleanáil, soláthar, comhordú agus athbhreithniú a dhéanamh ar oideachas agus oiliúint sa limistéir feidhme, ag cur oideachas agus oiliúint ar mhaithe le fostaíocht a bhaint amach san áireamh, agus seirbhísí coimhdeacha freisin:

i. scoileanna nó ionaid oideachais aitheanta faoi chothabháil ag an BOO,
ii. Áiseanna oideachais nó oiliúna faoi chothabháil nó maoinithe ag an BOO,
iii. Ionad coinneála leanaí atá faoi chothabháil ag comhlachtaí eile poiblí,

d) socruithe a dhéanamh le, agus seirbhísí tacaíochta a thabhairt do sholáthróirí oideachais nó oiliúna,

e) scoláireachtaí a chur ar bun,

f) ráiteas straitéise a ghlacadh chuige féin,

g) plean seirbhíse bliantúil a ghlacadh chuige féin,

h) comhoibriú le duine ar bith atá ainmnithe chun iniúchadh inmheánach a dhéanamh,

i) oideachas agus oiliúint a chur ar fáil nuair a iarrtar é, agus ar son, aon duine a chuireann maoiniú d'oiliúint ar fáil ó airgead a tugadh don ghníomhaireacht sin ón Oireachtas,

j) tacaíocht a chur ar fáil do sheirbhísí obair don óige sa limistéir feidhme ó thaobh cur ar fáil na seirbhísí sin, comhordú, riaradh agus measúnú a dhéanamh orthu agus eolas a chur ar fáil don Aire Leanaí agus Gnóthaí Óige nuair a iarrtar é maidir leis an tacaíocht sin, agus

k) a mheas pé acu an bhfuil an tslí a chomhlíonann sé a chuid dualgas tíosach agus éifeachtach.

Tá BOO Chiarraí gníomhach sna pobail áitiúla trí chláracha oiliúna agus oideachais a sholáthar go díreach in ionaid oiliúna, i gcoláistí agus ionaid oiliúna agus oideachais eile.

2.3 Príomhsheirbhísí BOO Chiarraí

- Oideachas Iar-bhunscoile
- Breisoideachas agus Oiliúint
- Seirbhísí Tacaíochta Corparáideacha

2.4 Custaiméirí agus Cliaint

Scoileanna:

Scoil Chuimsitheach an Tóchair
Coláiste Phobail Oileán Chiarraí
Coláiste Gleann Lí
Coláiste na Sceilge
Gaelcholáiste Chiarraí
Coláiste Phobail Chill Airne
Coláiste Pobail Chill Orglan
Coláiste na Ríochta

Ionaid Bhreisoideachais agus Oiliúna:

Ionaid Oideachais d'Aosaigh agus Breisoideachais:

Ionad Oideachais d'Aosaigh, Neidín
Ionad Uí Chonaill, Cathair Saidhbhín
Ionad Oideachais d'Aosaigh, An Tóchar
Tech Amergin, Ionad Oideachais Pobail agus Ealaíona
Coláiste Breisoideachais Chiarraí
Coláiste Breisoideachais Chiarraí Thuaidh
Ionad Oiliúna Bhord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí

Spórt agus Oideachas Allamuigh:

Ionad Oideachais agus Oiliúna Allamuigh Cheapach na Liath
Ionad Oideachais Pháirc Náisiúnta Chill Airne
Ionad Spóirt agus Fóillíochta Réigiúnach Thrá Lí (i bpáirtnéireacht le Comhairle Contae Chiarraí)

Caibidil 3: Sonraí seirbhísí ar fáil i mBéarla amháin nó go dátheangach

Sonraí na seirbhís atá ar fáil faoi láthair i mBéarla amháin nó go dátheangach i nGaeilge agus i mBéarla; **ag cur seirbhísí sa Ghaeltacht san áireamh**.

Soláthar Seirbhísí ar fáil faoi láthair		
Seirbhísí (Ginearálta)	**Seirbhísí i mBéarla amháin**	**Go dátheangach, i mBéarla agus i nGaeilge**
Scoileanna	Scoil Chuimsitheach an Tóchair Coláiste Phobail Oileán Chiarraí Coláiste Gleann Lí Coláiste Pobail Chill Airne Coláiste Pobail Chill Orglan Coláiste na Ríochta	Coláiste na Sceilge Gaelcholáiste Chiarraí
Ionaid Oideachais d'Aosaigh agus Ionaid Bhreisoideachais	Ionad Oideachais d'Aosaigh Neidín Ionad Oideachais Uí Chonaill Ionad Oideachais d'Aosaigh, An Tóchar Tech Amergin, Ionad Oideachais Pobail agus Ealaíona Coláiste Breisoideachais Chiarraí Coláiste Breisoideachais Chiarraí Thuaidh Ionad Oiliúna Bhord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí	
Ionad Spóirt agus Oideachais Allamuigh	Ionad Oideachais agus Oiliúna Allamuigh Cheapach na Liath.	
	Ionad Spóirt agus Fóillíochta Réigiúnach Thrá Lí (i bpáirtnéireacht le Comhairle Contae Chiarraí)	
Seirbhísí sa Ghaeltacht	**I mBéarla amháin**	**Go dátheangach, i mBéarla agus i nGaeilge**
Níl aon ionad buan ag BOO Chiarraí i gceantair Ghaeltachta an chontae.		An Tionscnamh um Fhilleadh ar an Oideachas (Cúrsa leibhéal 5 FETAC Level 5 i gCúram Leanaí) Cúrsaí Oideachais Pobail éagsúla
		Cúrsaí i dTacaíocht Cúram Sláinte QQI Leibhéal 5 i gcomhar le Comhchoiste Ghaeltacht Uíbh Ráthaigh Cuirtear cúrsaí litearthachta ar fáil i nGaeilge agus i mBéarla

Caibidil 4: Ag Feabhsú Soláthar Seirbhísí i nGaeilge

Is riachtanais éigeantacha faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 iad na forálacha i gcló liath atá le feiceáil sa tábla thíos.

Modh Cumarsáide leis an bPobal	**Gealltanas**		
Fógraí réamhthaifeadta ó Bhéal	Beidh na fógraí réamhthaifeadta seo a leanas i nGaeilge nó dátheangach: • Cuirfear fógraí taifeadta ó bhéal ar fáil i nGaeilge nó go dátheangach ar an nguthán nuair atá ár n-oifigí dúnta. • Cuirfear fógraí taifeadta ó bhéal a chraoltar ar chóras fógartha poiblí ar fáil i nGaeilge nó go dátheangach. • Cuirfear fógraí ó bhéal a chruthaítear agus a chraoltar trí chóras ríomhtheachtaireachta nó trí chóras ríomhfhreagartha gutháin ar fáil i nGaeilge nó go dátheangach. Tabhair faoi deara gur fógairtí 'taifeadta' seachas fógairtí 'beo' a bhaineann le hábhar anseo. Sa chás go bhfuil Ordú Logainmneacha i bhfeidhm, úsáidfear an leagan Gaeilge den Logainm atá sonraithe san Ordú sin i bhfógraí taifeadta ó bhéal a dhéanann nó ar a shon.		Éigeantach
Modh Cumarsáide leis an bPobal	**Gealltanas**		
Cumarsáid i Scríbhinn	**Litreacha agus Post leictreonach**	Tabharfar freagra ar an gcumarsáid scríofa uile sa teanga oifigiúil ina bhfuarthas í.	Éigeantach
	Stáiseanóireacht	Ceannteidil ar stáiseanóireacht áirithe ar a n-áirítear nóta-pháipéar, duillíní dea-mhéine, leatháin chlúdaigh facs, clúdaigh comhad agus fillteáin eile, lipéid agus clúdaigh litreach a chur ar fáil i nGaeilge nó go dátheangach.	Éigeantach
Comharthaí	**Comharthaí**	Ní mór an chomharthaíocht uilig a chuireann Bord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí in airde nó a chuirtear in airde thar a cheann a bheith i nGaeilge nó dátheangach, faoi réir na rialachán (I.R. Uimh 391/2008).	Éigeantach

Modh Cumarsáide leis an bPobal		Gealltanas	
Foilseacháin	**Foilseacháin**	Foilseofar cáipéisí ina leagtar amach tograí polasaí poiblí, cuntais iniúchta nó ráitis airgeadais, tuarascálacha bliantúla agus ráitis straitéise i nGaeilge agus i mBéarla ag an am céanna.	Éigeantach
	Ciorcláin / Cora Poist	I gcás ina ndéanfaidh comhlacht poiblí cumarsáid i scríbhinn nó leis an bpost leictreonach leis an bpobal i gcoitinne nó le haicme den phobal i gcoitinne chun faisnéis a thabhairt don phobal nó don aicme, cinnteoidh an comhlacht gur i nGaeilge, nó i mBéarla agus i nGaeilge, a bheidh an chumarsáid	Éigeantach
An Ghaeltacht	**Logainmneacha a Gaeltachta**	Bainfear úsáid as Logainmneacha Oifigiúla na gCeantar Gaeltachta i ngnó oifigiúil i gcomhréir leis an reachtaíocht.	Éigeantach

Seo a leanas liosta gníomhartha molta ag Bord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí faoi gach seirbhís.

Modh Cumarsáide leis an bPobal		Gealltanas	Amlíne Laistigh de Bl.1/Bl.2/Bl.3
Cumarsáid ó Bhéal/in Scríbhinn	**Fáiltiú**	Beannófar do chustaiméirí i dtosach báire i nGaeilge agus ansin i mBéarla. Beidh seirbhís trí mheán na Gaeilge ar fáil ón gCeannoifig; Coláiste na Sceilge agus Gaelcholáiste Chiarraí	Ó thús na scéime
	Seirbhís duine le duine/ Seirbhís Chuntair	Cuirfear liosta suas chun dáta ar fáil de bhaill foirne atá in ann seirbhís a chur ar fáil i nGaeilge.	Ó thús na scéime
	Lasc-chlár	Tabharfaidh foireann an lasc-chláir ainm an chomhlachta phoiblí i nGaeilge agus i mBéarla agus ainm gach scoil agus Ionad.	Ó thús na scéime
	Cumarsáid ghutháin leis an bpobal	Cuirfidh baill foirne dhátheangacha custaiméirí ar an eolas go bhfuil siad sásta gnó a dhéanamh trí Ghaeilge má theastaíonn.	I mBliain 1
	Fógraí réamhthaifeadta ó bhéal	Beidh beannuithe pearsanta réamhthaifeadta gutháin na mball foirne i bhfoirm dhátheangach.	I mBliain 1
	Fógraí beo	Beidh 10% d'fhógraí beo dátheangach.	I mBliain 1
	Bileoga eolais/ Bróisiúir	Beidh leagan dátheangach nó Gaeilge ar fáil de na bileoga eolais agus na bróisiúir is mó a úsáidtear.	Faoi dheireadh na scéime.

	Foirmeacha iarratais	Beidh leagan dátheangach nó Gaeilge ar fáil de na foirmeacha iarratais seo a leanas: Foirmeacha iarratais ar phostanna ainmnithe Gaeilge; Foirmeacha iontrála do Ghaelcholáiste Chiarraí agus don Aonad i gColáiste na Sceilge.	I mBliain 2
Modh Cumarsáide leis an bPobal		**Gealltanas**	**Amlíne Laistigh de Bl.1/Bl.2/Bl.3**
Na Meáin	**Preaseisiúintí**	Eiseofar 50% de na preaseisiúintí go dátheangach. An aidhm ná go n-eiseofar an t-ábhar seo go comhuaineach.	Ó thús na scéime
	Urlabhraithe na Meán	Beidh urlabhraí/urlabhraithe Gaeilge ar fáil i gcomhair agallamh leis na meáin Ghaeilge.	Ó thús na scéime
	Óráidí	Beidh **10% d'ábhar Gaeilge** in óráidí Béarla. Bheifí ag súil anseo go gcuimseofaí beannachtaí tosaigh agus deiridh óráide mar aon le tagairtí anonn is anall i nGaeilge d'ábhar agus/nó d'ócáid na hóráide, ar a laghad.	Ó thús na scéime.
	Eile	Beidh gach óráid oifigiúil ó BOO Chiarraí sa Ghaeltacht i nGaeilge amháin.	I mBliain 1
Teicneolaíocht Faisnéise	**Ríomhphost**	Beidh gnáth-theachtaireachtaí ríomhphoist - séanadh mar shampla - dátheangach.	Deireadh Bhliain 2
	Suíomhanna idirlín	Beidh an t-ábhar seasta ar an suíomh gréasáin agus ar shuíomh gréasáin tánaisteach ar bith eile de chuid an chomhlachta phoiblí ar fáil go dátheangach.	Deireadh Bhliain 2
	Córais ríomhaireachta	Beidh córas ríomhaireachta nua ar bith a shuiteálfar ábalta déileáil leis an nGaeilge.	Ó dháta na suiteála
	Seirbhísí idirghníomhacha	Cuirfear gach seirbhís nua ar líne agus idirghníomhach do BOO Chiarraí ar fáil ar bhonn dátheangach.	Faoi dheireadh na scéime

Modh Cumarsáide leis an bPobal		Gealltanas	Amlíne Laistigh de Bl.1/Bl.2/Bl.3
	Eile	Beidh ráiteas fáiltithe an Phríomhfheidhmeannaigh ar an suíomh idirlín Boird ar fáil go dátheangach agus dearbhófar tiomantas an Bhoird do chur i bhfeidhm ghealltanais scéim an Bhoird san fháiltiú sin.	Deireadh Bhliain 1
Gaeltacht	**Cruinnithe**	Nuair a theastaíonn, tionólfar cruinnithe sa Ghaeltacht i nGaeilge, le haistriúchán comhuaineach i mBéarla, mar is cuí. Cuirfear fáilte roimh ionchur i nGaeilge agus i mBéarla ag cruinnithe poiblí a eagraíonn an comhlacht poiblí nó a eagraítear thar a cheann.	Go leanúnach

Caibidil 5: Ag Feabhsú Soláthar Seirbhísí i nGaeilge sa Ghaeltacht

Ag feabhsú soláthar seirbhísí i gceantair Ghaeltachta agus ag cinntiú go ndéanfar teanga oibre den Ghaeilge in oifigí suite sa Ghaeltacht faoi dháta áirithe.

Gealltanais sa Ghaeltacht

Cur síos ar na seirbhísí sa Ghaeltacht	Gealltanas	Amlíne Laistigh de Bl.1/Bl.2/Bl.3
Níl ionad buan ag BOO Chiarraí sa Ghaeltacht faoi láthair		
Cuireann BOO Chiarraí seirbhís Oideachais Bunata Aosach ar fáil sa Daingean	• An Tionscnamh um Fhilleadh ar an Oideachas (Cúrsa leibhéal 5 FETAC Level 5 i gCúram Leanaí) • Cúrsaí Oideachais Pobail éagsúla • Cúrsaí i dTacaíocht Cúram Sláinte QQI Leibhéal 5 i gcomhar le Comhchoiste Ghaeltacht Uíbh Ráthaigh • Cuirtear cúrsaí litearthachta ar fáil i nGaeilge agus i mBéarla.	Go leanúnach

An Ghaeilge mar theanga oibre sna hoifigí lonnaithe sa Ghaeltacht	
Gealltanas	**Amlíne Laistigh de Bl.1/Bl.2/Bl.3**
Níl ionad buan ag BOO Chiarraí sa Ghaeltacht faoi láthair. Dá mbunófaí ionad ann is í an teanga oibre a bheadh ann ná an Ghaeilge.	Faoi réir cheadú na Roinne Oideachais agus Scileanna
Beidh comhfhreagras a bhaineann le pobal na Gaeltachta i nGaeilge amháin nó dátheangach.	Ó thosach na scéime
Tá cúrsaí á soláthar sa Ghaeltacht faoi láthair trí mheán an Bhéarla agus na Gaeilge. Aithníonn BOO Chiarraí go bhfuil deis ann freastal ar an éileamh atá sa cheantar ar chúrsaí breisoideachais trí mheán na Gaeilge agus tá an BOO meáite ar thaighde a dhéanamh ar na réimsí spéise atá ag daoine a mhaireann sa Ghaeltacht agus ar theagascóirí oiriúnacha a aithint sna réimsí sin.	

Caibidil 6: Ag Feabhsú Inniúlacht sa Ghaeilge

6.1 Earcaíocht

Is é earcú foirne le scileanna cumasacha Gaeilge i ngach réimse d'obair BOO Chiarraí an príomhbhealach a bheidh ann chun barr feabhais a chur ar infhaighteacht seirbhísí i nGaeilge. Beidh aird ag ár bpolasaí earcaíochta, atá faoi réir an chreata de nósanna imeachta comhaontaithe náisiúnta d'earcaíocht, ar an ngá chun inniúlacht Gaeilge a fheabhsú ar bhonn céimnithe.

Cuirfear pacáiste ionduchtúcháin ina mbeidh cóip dár scéim chomhaontaithe, ar fáil do gach ball foirne chun a chinntiú go mbeidh siad ar an eolas faoinár ngealltanais faoin reachtaíocht.

6.2 Oiliúint agus Forbairt

Tá BOO Chiarraí tiomanta deiseanna a chur ar fáil don fhoireann chun freastal ar chúrsaí oiliúna Gaeilge atá creidiúnaithe go cuí, de réir ár n-acmhainní. Cuirfear an fhoireann iomlán ar an eolas faoi áiseanna/dheiseanna chun a n-inniúlacht sa Ghaeilge a fheabhsú.

Ag feabhsú inniúlacht sa Ghaeilge	Gealltanas	Amlíne Laistigh de Bl.1/Bl.2/Bl.
Earcaíocht **Oiliúint**	Cuirfear pacáiste ionduchtúcháin ar fáil do bhaill nua foirne ina mbeidh cóip dár scéim chomhaontaithe.	I mBliain 1
	Cuirfear deiseanna ar fáil chun feabhas a chur ar inniúlacht na foirne sa Ghaeilge. Déanfar socruithe cuí chun oiliúint sa Ghaeilge agus teastas tástála inniúlachta a chur ar fáil don fhoireann chun: • tacú leis an bhfoireann chun a líofacht sa Ghaeilge a choimeád agus a fhorbairt, • feabhas a chur ar chumas na foirne a n-oibleagáidí agus a riachtanais Ghaeilge i gcur i gcrích a ndualgas a chomhlíonadh, agus • córas tástála inniúlachta creidiúnaithe a chur ar fáil don fhoireann. Cuirfear an fhoireann ar an eolas faoi acmhainní teanga ar nós: www.focloir.ie, www.tearma.ie www.teanglann.ie agus www.abair.ie chomh maith le WinGléacht, an leagan leictreonach d'fhoclóir Gaeilge-Béarla Uí Dhónaill.	I mBliain 2

Ag feabhsú inniúlacht sa Ghaeilge	Gealltanas	Amlíne Laistigh de Bl.1/Bl.2/Bl.
Rannpháirtíocht i ngníomhaíochtaí chun an teanga a chur chun cinn / Acmhainní a chur ar fáil	Beidh an fhoireann ar an eolas faoi choincheap an chomhaontaithe réamhghníomhaigh – ag tairiscint seirbhísí go réamhghníomhach don phobal. Éascófar rochtain ar eolas maidir le hacmhainní teanga. Tairgfear agus dreasófar forbairt ghairmiúil leanúnach chuí d'fhoireann riaracháin an Bhoird chun an leibhéal inniúlachta sa Ghaeilge a neartú.	I mBliain 2
Eile	Cuirfear póstaeir chearta teanga (ar fáil ó Oifig an Choimisinéara Teanga) ar crochadh in áit shuntasach i ngach oifig riaracháin agus gach ionad aitheanta oideachais BOO Chiarraí. Tionscnófar suirbhé foirne lena leibhéal inniúlachta sa Ghaeilge a thomhais, ina dtabharfar deis dóibh iad féin a rangú ó Líofa>An-mhaith>Maith>Réasúnta>Lag Iarrfar ceist ar fhoirmeacha iarratais fostaíochta maidir le hinniúlacht iarratasóra sa Ghaeilge agus cuirfear ceist amháin ar a laghad as Gaeilge ag am agallamh roghnúcháin.	Faoi dheireadh na scéime.

6.3 Poist Shainithe Ghaeilge

Chomh maith le múinteoirí Gaeilge, tá na poist liostáilte thíos sainithe mar phoist a mbaineann riachtanas inniúlachta Gaeilge leo. Tá sé i gceist go mbeidh caighdeáin shonraithe chreidiúnaithe sa Ghaeilge bainte amach ag sealbhóirí na bpost seo i gcomhréir le cúraim an phoist. Nuair a bhí na poist seo á sainiú, tugadh aird ar leith ar phoist atá lonnaithe i gceantair Ghaeltachta agus ar phoist atá lonnaithe i gceantair lasmuigh den Ghaeltacht ach ar pobail Ghaeltachta agus/nó Ghaeilge mórán dá mbonn custaiméirí.

Teideal an phoist	Láthair	An pobal Gaeltachta/Gaeilge ar a bhfuiltear ag freastal	Comharthú den chaighdeán Gaeilge a theastaíonn (roghnaigh ceann: tosaitheoirí, meánleibhéal nó ardleibhéal)
Gaelcholáiste Chiarraí Príomhoide Leas-phríomhoide Múinteoirí	Trá Lí	Daltaí meánscoile (nach bhfuil sa Ghaeltacht)	Ardleibhéal inmhianaithe
Múinteoirí san Aonad Gaeilge i gColáiste na Sceilge	Cathair Saidhbhín	Daltaí meánscoile (sa Ghaeltacht)	Ardleibhéal inmhianaithe

Caibidil 7: Monatóireacht agus Athbhreithniú

Déanfaidh **an Príomhfheidhmeannach agus an tOifigeach Gnóthaí Corparáideacha** monatóireacht agus athbhreithniú ar an scéim ar bhonn rialta**.** Is é/í Príomhfheidhmeannach BOO Chiarraí an teagmhálaí don scéim.

Beidh córas foirmiúil ar fáil chun monatóireacht a dhéanamh ar iarratais ar sheirbhísí i nGaeilge agus beidh cuntas air sin inár dTuarascáil Bhliantúil.

Caibidil 8: Poibliú na Scéime Comhaontaithe

Déanfar poibliú inmheánach agus seachtrach ar an scéim seo trí phreasráiteas i dtosach báire. Cuirfimid leagan dátheangach den scéim ar fáil ar ár suíomh gréasáin agus cuirfear ar fáil í do gach ball foirne agus do na gníomhaireachtaí cuí. Féadfar modhanna eile chun an scéim a phoibliú a úsáid freisin.

Ina theannta sin, tapóimid gach deis inár n-idirghníomhú laethúil le custaiméirí chun na seirbhísí a chuirimid ar fáil i nGaeilge a chur chun cinn agus a phoibliú ar na bealaí seo a leanas:

- custaiméirí a chur ar an eolas go díreach, ar bhealach réamhghníomhach, maidir leis an rogha atá acu gnó a dhéanamh linn i nGaeilge, mar shampla, trí fhógraí a chur ar taispeáint ag an bhfáiltiú a luann na seirbhísí Gaeilge atá ar fáil;

- na seirbhísí sin a liostú in áit ina mbeidh siad le feiceáil go soiléir ar ár suíomh gréasáin;

- cuirfimid in iúl ar threoirlínte, bileoga eolais agus foirmeacha iarratais ar leith go bhfuil na cáipéisí seo ar fáil i nGaeilge freisin, mura bhfuil siad ar fáil go dátheangach;

- tabharfaimid suntasacht chomhionann d'ábhair Ghaeilge agus Bhéarla.

Cuirfear cóip den scéim chomhaontaithe ar aghaidh chuig Oifig an Choimisinéara Teanga.

Is é an leagan Béarla an leagan oifigiúil den scéim seo.